

Dosar nr. 3r-106/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V. Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, I. Muruianu, E. Palanciuc)

DECIZIE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul depus de Anatoli Dovgani,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Dovgani împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului privind recunoașterea drepturilor încălcate prin răspunsul de refuz și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de către Anatoli Dovgani cu privire la repunerea în termen a apelului declarat și s-a declarat inadmisibil apelul depus de Anatolii Dovgani împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a ț ă :

La 24 mai 2018, Anatoli Dovgani, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului privind recunoașterea drepturilor încălcate prin răspunsul de refuz și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, obligarea de a înlătura încălcările comise.

Prin încheierea din 30 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depuse de Anatoli Dovgani împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, fiindu-i acordat reclamantului un termen de 10 zile din momentul primirii prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor din cererea de chemare în judecată, și anume pentru prezentarea actului de identitate, precum și traducerea cererilor din 03 iulie 2017 și 07 martie 2018 și a cererii prelabile din 03 mai 2018, în modul prevăzut de lege (f.d. 12).

La 23 iunie 2018, Anatoli Dovgani, a înaintat cerere cu privire la lichidarea neajunsurilor, anexând copia buletinului de identitate, și a cererilor menționate în încheierea din 30 mai 2018, traduse în limba de stat (f.d. 15-20).

Prin încheierea din 29 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a restituit acțiunea înaintată în contencios administrativ de Anatoli Dovgani împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului prin răspunsul de refuz și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri (f.d. 21).

Prin decizia din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis recursul depus de Anatoli Dovgani împotriva încheierii din 29 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, fiind casată încheierea instanței de fond și restituită cauza pentru examinare în fond, în același complet de judecată (f.d. 34-38).

La 20 decembrie 2018, Anatoli Dovgani, a depus o cerere suplimentară la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat repararea prejudiciului moral în sumă de 2500 de lei (f.d.73-74).

Prin încheierea din 03 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central s-a declinat competența de la examinarea cauzei, fiind transmisă cauza în competența judecătorului specializat în materie de contencios administrativ (f.d.57).

La 11 septembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a pronunțat hotărârea, prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Anatoli Dovgani împotriva Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la soluționarea în termenul legal a unei cereri, obligarea de a înlătura încălcările comise și încasarea prejudiciului moral (f.d. 95).

La 19 octombrie 2020, Anatoli Dovgani, a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii. Totodată, a solicitat repunerea în termen a apelului, invocând că, la data de 07 octombrie 2020, a recepționat dispozitivul hotărârii contestate (f.d. 98-100).

Prin încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de către Anatoli Dovgani cu privire la repunerea în termen a apelului declarat și s-a declarat inadmisibil apelul depus de Anatoli Dovgani împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 117-120).

La 04 martie 2021, Anatoli Dovgani, a depus recurs împotriva încheierii din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu remiterea cauzei spre judecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Recurentul a menționat că nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii la data de 11 septembrie 2020, ora 17.00, din motiv că în perioada stării de urgență, la Judecătoria Chișinău a fost stabilită regim special de lucru și a fost informat de grefier, că judecătorul se află în concediu medical și despre pronunțarea dispozitivului hotărârii va fi informat suplimentar, prin intermediul oficiului poștal.

Recurentul a invocat că prin avizul de recepție se confirmă că el a recepționat hotărârea a primei instanțe la data de 07 octombrie 2020, ulterior a depus în cancelaria Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani cerere pentru a face cunoștință cu materialele cauzei, la care i-a fost refuzat pe motiv că în perioada stării de urgență la Judecătoria Chișinău a fost stabilită regim special de lucru și dosarele spre cunoștință nu se transmit.

Recurentul a subliniat că i-a fost limitat dreptul de a face cunoștință în termen, cu dispozitivul hotărârii primei instanțe și cu materialele cauzei.

Recurentul a invocat că dreptul părților este pe larg menționat în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, datoria instanței de a emite hotărârea și de a comunica în mod legal părților, este deseori înțeleasă drept datorie de a soluționa cele mai importante probleme ale cauzei. Dacă instanța nu se pronunță deloc asupra unor chestiuni importante, atunci acest lucru conduce de cele mai multe ori la încălcarea art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, în sensul suprimării dreptului la un proces echitabil.

La 17 martie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Ministerului Justiției al Republicii Moldova copia recursului depus de Anatoli Dovgani, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Intimatul Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recursul depus de Anatoli Dovgani.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 27 ianuarie 2021 și a fost notificată recurentului Anatoli Dovgani, prin intermediul oficiului poștal, la data de 26 februarie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele cauzei (f.d.124).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Anatoli Dovgani, la data de 04 martie 2021, este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că la 11 septembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a pronunțat hotărârea, prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Anatoli Dovgani împotriva Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la soluționarea în termenul legal a unei cereri, obligarea de a înlătura încălcările comise și încasarea prejudiciului moral (f.d. 95)

La 19 octombrie 2020, Anatoli Dovgani, a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii. Totodată, a solicitat repunerea în termen a apelului, invocând că, la data de 07 octombrie 2020, a recepționat dispozitivul hotărârii contestate (f.d. 98-100).

Prin încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de către Anatoli Dovgani cu privire la repunerea în termen a apelului declarat și s-a declarat inadmisibil apelul depus de Anatoli Dovgani împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 117-120).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel neîntemeiată și în contradicție cu materialele cauzei, ori, conform art. 232 alin. (1) din Codul administrativ apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

La caz, Completul reține, că recurentul-apelant a depus apel la 19 octombrie 2020, solicitând repunerea în termenul de apel și casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. De altfel, recurentul-apelant a invocat, că a omis termenul de depunere a apelului, deoarece la data stabilită de prima instanță pentru pronunțarea hotărârii din 11 septembrie 2020, acestuia i s-a interzis accesul în sediul Judecătoriei Chișinău, sediul Rășcani din motiv că instituția se afla în carantină. Mai mult, grefiera judecătorului raportor i-a comunicat telefonic că judecătorul se află în concediu medical, iar despre nouă ședință de judecată va fi informat suplimentar.

Tot aici, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform procesului verbal al ședinței de judecată din 11 septembrie 2020, instanța, prin încheiere protocolară a constatat posibilitatea examinării cauzei în lipsa participanților la proces. Totodată, a comunicat despre instituirea regimului special de muncă în cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și că pentru acea ședință de judecată a fost stabilită doar pronunțarea hotărârii. Iar, în final, în rezultatul deliberării a pronunțat dispozitivul hotărârii din

11 septembrie 2020, prin care a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Anatoli Dovgani.

La caz, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani la 14 septembrie 2020 a expediat în adresa participanților la proces copia dispozitivului hotărârii din data de 11 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 96). Data recepționării copiei dispozitivului hotărâri de către Anatolii Dovgani este confirmată prin avizul de recepție nr. DS8000060567AS cu data de 07 octombrie 2020 (f.d. 97).

Prin încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de către Anatoli Dovgani cu privire la repunerea în termen a apelului declarat, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Anatoli Dovgani împotriva hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 117-120).

Astfel, Completul consideră că instanța de apel pripit a ajuns la concluzia privind respingerea cererii apelantului privind repunerea în termenul de apel și a declarat inadmisibil apelul depus de Anatoli Dovgani.

Or, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține faptul că la materialele cauzei lipsește înregistrările audio ale ședințelor de judecată din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar informația din procesul verbal al ședinței se contrazice cu declarațiile din cererea de recurs.

Contrar concluziilor expuse în încheierea instanței de apel, instanța de recurs, analizând materialul probator, constată că instanța de apel urma să verifice argumentele apelantului invocate în susținerea cererii privind repunerea în termenul de apel și să constate cu certitudine, prin audierea înregistrării audio a ședinței de judecată a primei instanțe din 11 septembrie 2020, data la care a fost pronunțată hotărârea primei instanțe, iar, ulterior să decidă asupra temeiniciei cererii privind repunerea în termenul de apel și admisibilității apelului.

Or, conform art. 232 alin. (1) din Codul administrativ apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanței de apel.

Subsidiar, Colegiul notează că potrivit avizului de recepție a corespondenței DS8000060567AS, precum și informațiilor publice plasate pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei” la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track&Trace)” [<http://www.posta.md/ro/tracking>], rezultă că instanța de judecată a expediat în adresa reclamantului copia dispozitivului hotărârii abia la data de 05 octombrie 2020, iar Anatolii Dovgani a recepționat copia dispozitivului hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, la data de 07 octombrie 2020. (f.d. 97)

Mai mult, dispozitivul hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost publicat pe pagina web a instanțelor judecătorești: www.instante.justice.md, care poate fi identificată cu numărul 12-3-82978-19122018, numai la data de 04 noiembrie 2020.

Colegiul judiciar amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În acest sens, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.

Colegiul judiciar amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În acest sens, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.

În cauza *Bellet vs Franța* (hotărârea din 04 decembrie 1995), Curtea a stabilit că dreptul de acces la un tribunal trebuie să fie concret și efectiv. Eficiența dreptului de acces impune ca persoana să beneficieze de posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în drepturile sale. Legislația referitoare la formalitățile și termenele care trebuie respectate pentru a formula o cerere, dar și aplicarea lor nu trebuie să împiedice justițiabilii să utilizeze o cale de atac disponibilă.

Or, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din CtEDO presupune ca cererile părților să fie examinate în mod riguros de către instanța sesizată, ceea ce implică, în sarcina instanței, obligația de a examina efectiv mijloacele, argumentele și probele propuse de părți. Cu alte cuvinte, noțiunea de „proces echitabil” cere ca o instanță să fi examinat cu adevărat problemele esențiale ce i-au fost supuse atenției.

Așa fiind, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Ținând cont de cele menționate, întru respectarea dreptului la un proces echitabil, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea instanței de apel din 27 ianuarie 2021 și a remite cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului.

Conform art. 195, 243 alin. (1) lit. c), 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Anatolii Dovgani.

Se anulează încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și se restituie cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Dovgani împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire

la constatarea încălcării dreptului privind recunoașterea drepturilor încălcate prin răspunsul de refuz și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri și repararea prejudiciului moral, spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea apelului.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecători

Victor Burduh

Nina Vascan